

Třídící znak							
2	1	4	1	3	5	6	0

ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

ze dne 3. prosince 2013

k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost

I. Působnost a účel

1. Česká národní banka tímto úředním sdělením podává výklad pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost¹⁾ osob činných u poskytovatelů finančních služeb ze sektoru úvěrových institucí, pojišťovnictví, kapitálového trhu a platebního styku, kteří podléhají dohledu České národní banky podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů. Úřední sdělení se týká nejen osob, které Česká národní banka ve správních nebo obdobných řízeních posuzuje, ale i jiných osob, pomocí kterých provádí poskytovatel finančních služeb své činnosti.
2. Pojmy důvěryhodnost a odborná způsobilost jsou ve většině právních předpisů finančního trhu tzv. neurčitým právním pojmem. Česká národní banka proto informuje o svém přístupu k posuzování důvěryhodnosti a odborné způsobilosti osob, který vychází mj. z obecných pokynů evropských orgánů dohledu (např. Guidelines for the prudential assessment of acquisitions and increases in holdings in the financial sector required by Directive 2007/44/EC, 3L3 Committee/ESAs, 2008,²⁾ Guidelines on the assessment of the suitability of members of the management body and key function holders, EBA, 2012³⁾) a doporučení mezinárodních organizací v oblasti regulace a dohledu nad finančním trhem (např. Principles for enhancing corporate governance, BCBS, 2010,⁴⁾ Fit and Proper Assessment – Best Practice, IOSCO, 2009⁵⁾, Supervisory Standard on Fit and Proper Requirements and Assessment of Insurers, IAIS, 2005⁶⁾).
3. Úřední sdělení nelze použít tam, kde právní předpisy obsahují odlišné definice pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost. Odlišné definice pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost uvádí regulace pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí, zaměstnanců pojišťoven nebo zajišťoven, kteří se přímo podílejí na uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv, anebo na jimi provozované

¹⁾ V regulaci finančního trhu se objevují i odlišné pojmy, které však mají stejný obsah, např. „důvěryhodnost a způsobilost“, „důvěryhodnost, odborná způsobilost a zkušenost“, „odborná způsobilost, důvěryhodnost a zkušenost“, „důvěryhodnost a dostatečná zkušenost“.

²⁾ http://www.esma.europa.eu/system/files/08_543.pdf.

³⁾ <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/106695/EBA-GL-2012-06--Guidelines-on-the-assessment-of-the-suitability-of-persons-.pdf>.

⁴⁾ <http://www.bis.org/publ/bcbs176.pdf>.

⁵⁾ <http://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD312.pdf>.

⁶⁾

http://www.iaisweb.org/_temp/Supervisory_standard_on_fit_and_proper_requirements_and_assessment_of_insurers.pdf.

zprostředkovatelské činnosti, poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu.⁷⁾

4. Sdělení České národní banky jakožto orgánu dohledu nad finančním trhem k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost je uvedeno v příloze tohoto úředního sdělení. Česká národní banka však nevyklučuje, že s ohledem na okolnosti konkrétního případu bude odůvodněné vzít do úvahy i skutečnosti v tomto úředním sdělení neuvedené.⁸⁾

II. Závěrečná ustanovení

1. Toto úřední sdělení zachycuje právní stav k 1. prosinci 2013. Vzhledem k možným změnám legislativy je třeba při aplikaci tohoto úředního sdělení přihlídnout k aktuálnímu právnímu stavu.
2. Toto úřední sdělení nabývá účinnosti dnem vyhlášení ve Věstníku ČNB. Dnem nabytí účinnosti tohoto úředního sdělení pozbývá platnosti úřední sdělení České národní banky č. 12/2010 Věst. ČNB ze dne 21. května 2010 k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost.

Viceguvernér

Ing. Mojmír Hampl, MSc., Ph.D. v. r.

Příloha: Sdělení k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost

Sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu

Odpovědný zaměstnanec:

JUDr. Dr. Ossendorf, Ph.D., LL.M., tel. 224 413 583

⁷⁾ § 2 písm. a), § 18 a § 19 zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí, ve znění pozdějších předpisů, a § 37 odst. 1 písm. d) až f) a § 54 odst. 1 písm. e) a f) zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku.

⁸⁾ Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Afs 29/2007 ze dne 31. května 2007.

Sdělení k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost

I. Důvěryhodnost

1. Obecná pravidla

Právní předpisy vyžadují po osobách činných u poskytovatelů finančních služeb, aby byly důvěryhodné.

Pojem důvěryhodnost odpovídá pojmu „dobrá pověst“, který některé právní předpisy používaly v souvislosti se schvalováním osob v letech 2001 až 2004¹⁾. Obsah těchto pojmů je v zásadě shodný, neboť oba vycházejí ze stejných ustanovení příslušných směrnic („good repute“, „gut beleumdet“, „honorabilité“).

Důvěryhodnost je kritériem zohledňujícím:

- dodržování právních a etických pravidel,
- morální profil a integritu.

Důvěryhodnost osoby spočívá jednak v její **bezúhonnosti** a jednak v její **profesní, podnikatelské integritě**. Bezúhonnost²⁾ tvoří součást důvěryhodnosti.

Při posuzování podmínky důvěryhodnosti Česká národní banka zohledňuje zejména, zda osoba činná u poskytovatele finančních služeb nebyla v minulosti odsouzena pro trestný čin, zda jí v souvislosti s výkonem povolání, zaměstnání, funkce nebo podnikatelské činnosti nebyla pravomocně uložena sankce pro správní delikt nebo povinnost k náhradě škody, zda vždy dostála svým závazkům vůči orgánu dohledu nebo státního dozoru při výkonu své funkce a zda dbala zásad poctivého obchodního styku a nenarušovala hospodářskou soutěž.

Při posuzování důvěryhodnosti Česká národní banka vychází:

- z podkladů předložených žadatelem,
- z vlastních zjištění (např. informací zjištěných při výkonu dohledu apod.),
- případně z dalších skutečností, které má v daném případě k dispozici.

V řízeních, při kterých Česká národní banka posuzuje důvěryhodnost osoby, vychází z principu absence negativních zpráv³⁾. Tím však není dotčena povinnost žadatele předložit v řízení všechny podklady, které po něm požadují právní předpisy nebo které si od něj Česká národní banka sama vyžádá. Je především na žadateli samotném, aby předložil všechny podklady, které umožní České národní bance posoudit splnění zákonných podmínek. V případě, že podklady předložené žadatelem neumožňují České národní bance učinit závěr o splnění podmínek posuzovanou osobou, Česká národní banka žádost zamítne⁴⁾.

¹⁾ Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 A 109/2002 ze dne 12. března 2004.

²⁾ Bezúhonností se obvykle rozumí, že posuzovaná osoba nebyla v minulosti pravomocně odsouzena za trestný čin. Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 29/2003 ze dne 30. září 2004.

³⁾ K tomu srovnej např. Guidelines for the prudential assessment of acquisitions and increases in holdings in the financial sector required by Directive 2007/44/EC (CEBS/2008/214, CEIOPS-3L3-19/08, CESR/08-543b) str. 10.

⁴⁾ K tomu srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 50/2000, „při neuvedení či neúplném uvedení skutečností podstatných pro rozhodování nelze po Komisi požadovat, aby tyto skutečnosti sama zjišťovala.“

2. Konkrétní podmínky

2.1. Nedostatek důvěryhodnosti

Za důvěryhodnou osobu činnou u poskytovatele finančních služeb **Česká národní banka nepovažuje** zejména osobu:

- a) která byla v minulosti pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, nebo pro trestný čin proti majetku či trestný čin hospodářský spáchaný z nedbalosti (nehledí-li se na ni, jako by nebyla odsouzena),
- b) které byla v posledních 10 letech pravomocně uložena sankce za přešůpek nebo jiný správní delikt pro porušení právní povinnosti v souvislosti s výkonem zaměstnání, funkce či podnikatelské činnosti převyšující 20 000 Kč nebo obdobnou částku v jiné měně nebo zákaz činnosti nebo povinnost k náhradě škody pro zaviněné (úmyslné či nedbalostní) závažné nebo opakované porušení právní povinnosti,
- c) která v posledních 10 letech úmyslně podala nepravdivou nebo neúplnou svědeckou výpověď ve správním řízení anebo úmyslně uvedla nepravdivý údaj v čestném prohlášení u správního orgánu nebo jinak narušovala výkon dohledu nebo dozoru v oblasti finančního trhu a tato porušení byla zjištěna pravomocným rozhodnutím,
- d) která v posledních 10 letech závažným způsobem porušila zásady poctivého obchodního styku nebo narušila hospodářskou soutěž, zneužila důvěrné informace včetně osobních údajů jiných osob, porušila obchodní nebo bankovní tajemství, či jinou povinnost mlčenlivosti a tato porušení byla zjištěna pravomocným rozhodnutím, nebo
- e) vůči které bylo v posledních 10 letech vydáno rozhodnutí o úpadku, soud zamítl insolvenční návrh proto, že její majetek nepostačoval k úhradě nákladů insolvenčního řízení, bylo vydáno rozhodnutí o prohlášení konkurzu nebo rozhodnutí o zrušení konkurzu proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující k úhradě nákladů konkurzu.⁵⁾

2.2. Závažné pochybnosti o důvěryhodnosti

Závažné pochybnosti o důvěryhodnosti osoby činné u poskytovatele finančních služeb **shledává Česká národní banka** zejména u osoby:

- a) která byla v minulosti pravomocně odsouzena za trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s výkonem povolání, zaměstnání nebo funkce (nehledí-li se na ni, jako by nebyla odsouzena),
- b) které byla dříve než v posledních 10 letech pravomocně uložena sankce za přešůpek nebo jiný správní delikt pro porušení právní povinnosti v souvislosti s výkonem zaměstnání, funkce či podnikatelské činnosti převyšující 20 000 Kč nebo obdobnou částku v jiné měně nebo zákaz činnosti nebo povinnost k náhradě škody pro zaviněné (úmyslné či nedbalostní) závažné nebo opakované porušení právní povinnosti,
- c) která dříve než v posledních 10 letech úmyslně podala nepravdivou nebo neúplnou svědeckou výpověď ve správním řízení anebo úmyslně uvedla nepravdivý údaj v čestném prohlášení u správního orgánu nebo jinak narušovala výkon dohledu nebo dozoru v oblasti finančního trhu,

⁵⁾ Srov. např. § 10 odst. 2 písm. b) bod 3 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů a § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.

- d) která dříve než v posledních 10 letech závažným způsobem porušila zásady poctivého obchodního styku nebo narušila hospodářskou soutěž, zneužila důvěrné informace včetně osobních údajů jiných osob, porušila obchodní nebo bankovní tajemství, či jinou povinnost mlčenlivosti a tato porušení byla zjištěna pravomocným rozhodnutím,
- e) vůči které bylo dříve než v posledních 10 letech vydáno rozhodnutí o úpadku, soud zamítl insolvenční návrh proto, že její majetek nepostačoval k úhradě nákladů insolvenčního řízení, bylo vydáno rozhodnutí o prohlášení konkurzu nebo rozhodnutí o zrušení konkurzu proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující k úhradě nákladů konkurzu,
- f) které soud nebo správní orgán pravomocně odmítl udělit souhlas s volbou, jmenováním, nebo ustanovením do funkce, nebo s nabytím či zvýšením kvalifikované účasti resp. ovládnutím, jestliže se k této volbě, jmenování nebo ustanovení do funkce, nebo s nabytím či zvýšením kvalifikované účasti resp. ovládnutím takový souhlas vyžaduje, nebo jí byl takový souhlas pravomocně odejmut, došlo-li k tomu v souvislosti s posuzováním její důvěryhodnosti,
- g) které bylo pravomocně pozastaveno či odňato povolení k výkonu podnikatelské činnosti z jiných důvodů než na její žádost,
- h) které byla zamítnuta žádost o členství u organizátora regulovaného trhu, v profesním sdružení, komoře nebo asociaci poskytovatelů finančních služeb, včetně zahraničních, nebo došlo k porušení právních povinností, za které jí byl takovou komunitou uložen disciplinární trest, nebo která byla z takové komunity vyloučena,
- i) která byla statutárním orgánem, členem statutárního orgánu, členem dozorčího orgánu nebo správní rady, osobou oprávněnou jednat za právnickou osobu na základě jiné skutečnosti, nebo která podstatným způsobem ovlivňovala chování právnické osoby či se na něm významně podílela v době spáchání jednání, za něž této právnické osobě
- byla pravomocně uložena sankce za závažný správní delikt nebo uložena povinnost k náhradě škody pro závažné nebo opakované porušení právní povinnosti v souvislosti s působením této právnické osoby na finančním trhu, nebo
 - byla zamítnuta žádost o členství u organizátora regulovaného trhu, v profesním sdružení, komoře nebo asociaci poskytovatelů finančních služeb, včetně zahraničních, nebo došlo k porušení právních povinností, za které jí byl takovou komunitou uložen disciplinární trest, nebo která byla z takové komunity vyloučena,
- j) která byla statutárním orgánem, členem statutárního orgánu, členem dozorčího orgánu nebo správní rady, osobou oprávněnou jednat za právnickou osobu na základě jiné skutečnosti, podstatným způsobem ovlivňovala chování právnické osoby či se na něm významně podílela, nebo která takovou osobu ovládala po dobu až tří let
- před vydáním rozhodnutí o úpadku této právnické osoby nebo před zamítnutím insolvenčního návrhu proto, že její majetek nepostačoval k úhradě nákladů insolvenčního řízení,
 - před prohlášením konkurzu na majetek této právnické osoby nebo před povolením vyrovnání, nebo
 - před pravomocným pozastavením či odnětím povolení k výkonu podnikatelské činnosti z jiných důvodů než na její žádost nebo zavedením nucené správy v této

právnícké osobě,

- k) u které bylo zahájeno trestní stíhání pro trestné činy uvedené v bodu 2.1 písm. a) a bodu 2.2 písm. a) a toto trestní stíhání stále trvá,
- l) u které bylo zahájeno přestupkové nebo jiné řízení o správním deliktu pro porušení právní povinnosti v souvislosti s výkonem zaměstnání, funkce či podnikatelské činnosti, s výjimkou řízení pro přestupky nebo jiného řízení o správním deliktu, za něž lze uložit peněžité sankce převyšující 20 000 Kč nebo obdobnou částku v jiné měně, a toto řízení stále trvá nebo
- m) která byla statutárním orgánem, členem statutárního orgánu, členem dozorčího orgánu nebo správní rady, osobou oprávněnou jednat za právníckou osobu na základě jiné skutečnosti, podstatným způsobem ovlivňovala chování právnícké osoby či se na něm významně podílela, nebo která takovou právníckou osobu ovládala a vůči této právnícké osobě bylo na základě jednání spáchaného v době působení posuzované osoby zahájeno řízení podle písm. i) a toto řízení stále trvá.

Česká národní banka v případech závažných pochybností o důvěryhodnosti osoby činné u poskytovatele finančních služeb zohledňuje zejména

- intenzitu zavinění posuzované osoby (úmyslné, nedbalostní, bez zavinění),
- zda k jednání došlo opakovaně,
- závažnost a následky jednání,
- dobu, která uplynula od jednání,
- zda posuzovaná osoba před zjištěním nedostatku na něj předem prokazatelně dostatečným způsobem upozornila,
- zda posuzovaná osoba zajistila nápravu nedostatku,
- důvody a okolnosti, za kterých došlo k výše uvedeným skutečnostem.

Česká národní banka v případech závažných pochybností o důvěryhodnosti osoby činné u poskytovatele finančních služeb uvedených pod písm. i), j) a m) zohledňuje také, zda a jakým způsobem se posuzovaná osoba na jednání právnícké osoby podílela.

Podle výše uvedených kritérií pak Česká národní banka při posuzování osoby činné u poskytovatele finančních služeb rozlišuje, zda výše uvedené skutečnosti zakládají nedostatek důvěryhodnosti (příp. nedostatek odborné způsobilosti – viz níže) nebo zda nemají na tyto podmínky vliv. Pro posouzení výše uvedených kritérií musí posuzovaná osoba předložit nebo navrhnout na výzvu České národní bance příslušné důkazy.

Za okolnosti nesouvisející s důvěryhodností považuje Česká národní banka zejména skutečnosti ryze procesní povahy (např. náležitosti podání) nebo objektivního charakteru, které posuzovaná osoba nemohla ani při vynaložení náležité péče ovlivnit či odvrátit (např. vyšší moc), nebo okolnosti nijak nesouvisející s porušením právní či morální povinnosti posuzované osoby (např. zamítnutí žádosti pro nedostatek věku, nedostatek kapacit, odborné praxe apod.).

II. Odborná způsobilost

1. Obecná pravidla

Právní předpisy vyžadují po osobách činných u poskytovatelů finančních služeb, aby byly odborně způsobilé.⁶⁾

Při výkladu uvedeného pojmu je třeba vzít v úvahu zejména tzv. eurokonformní metodu interpretace. Příslušné směrnice v této souvislosti hovoří o tom, že posuzované osoby musejí mít dostatečné znalosti a zkušenosti („sufficient knowledge, skills and experience“, „ausreichende Kenntnisse, Fähigkeiten und Erfahrung“, „expérience suffisantes“, „des connaissances, des compétences et de l'expérience nécessaires“).

Odborná způsobilost je podle názoru České národní banky kritériem zohledňujícím:

- znalosti,
- dostatečné zkušenosti na finančním trhu (odborná praxe na finančním trhu),
- u vedoucích osob⁷⁾ též dostatečné řídicí zkušenosti (manažerská praxe),
- působení na finančním trhu.

Dostatečnost odborné způsobilosti zkoumá Česká národní banka ve vztahu ke konkrétní funkci, rozsahu kompetencí posuzované osoby a počtu osob, které řídí resp. spadají do její kompetence řízení. Česká národní banka rovněž přihlíží k povaze, rozsahu a složitosti činnosti poskytovatele finančních služeb a jeho celkovému personálnímu vybavení. Řádnému výkonu funkce posuzované osoby by neměla bránit její profesní, podnikatelská nebo jiná obdobná činnost, zejména činnost u poskytovatele finančních služeb s obdobným předmětem podnikání, pokud právní předpis nestanoví jinak,⁸⁾ nebo celkový rozsah a povaha činností vykonávaných danou osobou.

Manažerskou praxi i odbornou praxi na finančním trhu Česká národní banka posuzuje materiálně. Je proto na posuzované osobě, aby z předložených dokladů vyplývala jak praxe manažerská, tak i odborná praxe na finančním trhu. Není rozhodné, zda taková praxe byla získána v České republice nebo v zahraničí.

Při posuzování odborné způsobilosti Česká národní banka vychází

- z podkladů předložených žadatelem,
- z vlastních zjištění (např. informací zjištěných při výkonu dohledu apod.),
- z případného pohovoru s posuzovanou osobou (v případech, kdy posuzování probíhá formou správního řízení, v rámci nařízeného ústního jednání);
- případně z dalších skutečností, které má v daném případě k dispozici.

Při posuzování odborné způsobilosti Česká národní banka zohledňuje i dobu, která uplynula

⁶⁾ V případě zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví (dále jen „ZPoj“) není pojem „odborná způsobilost“ v zákoně uveden, nicméně jako podmínka důvěryhodnosti je v § 8 odst. 3 stanoveno, že „dosavadní zkušenosti, ... dávají předpoklad řádného řízení pojišťovny, zajišťovny nebo jejich poboček“. Současně zákon ukládá posuzované osobě povinnost předložit doklad o dosaženém vzdělání a dosavadních zkušenostech (§ 11 odst. 7 a 8).

⁷⁾ Vedoucí osobou se rozumí fyzická osoba, která formálně či fakticky řídí činnost poskytovatele finančních služeb. Konkrétní označení vedoucích osob a jejich vymezení se liší v závislosti na osobě poskytovatele finančních služeb, používá se např. „vedoucí osoba“, „osoba ve vedení“, „vedoucí zaměstnanec banky“, „řídicí osoba“, „člen orgánu“.

⁸⁾ Srov. např. § 517 odst. 2 zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech.

od ukončení výkonu relevantní manažerské praxe nebo odborné praxe na finančním trhu. Obecně se má za to, že čím delší dobu posuzovaná osoba praxi nevykonávala, tím vyšší by měly být požadavky na délku této praxe.

Jak již bylo uvedeno výše, některé případy, pro které je posuzovaná osoba považována za nedůvěryhodnou, případně jsou o tom pochybnosti, mohou mít opodstatnění i pro posuzování odborné způsobilosti.

2. Potřebné znalosti

Česká národní banka posuzuje znalosti osob případ od případu, a to vždy s přihlédnutím k ostatním podmínkám odborné způsobilosti (délce relevantní manažerské praxe a odborné praxe na finančním trhu).

Za osobu s dostatečnými znalostmi pro výkon funkce vedoucí osoby poskytovatele finančních služeb považuje Česká národní banka zejména absolventa magisterského studijního programu (výjimky viz níže). Při posuzování znalostí se přihlédne také k tomu, zda vedoucí osoba poskytovatele finančních služeb složila odbornou zkoušku nebo absolvovala odborný kurz využitelný pro její funkci. Při posuzování vzdělání nerozhoduje, zda se jedná o tuzemskou nebo zahraniční vysokou školu. Kdo je absolventem magisterského studijního programu, stanoví zákon o vysokých školách⁹⁾.

V případě, že posuzovaná osoba získala vzdělání v jiném členském státě Evropské unie, absolvování vysoké školy odpovídá pátý stupeň podle § 4 odst. 1 zákona o uznávání odborné kvalifikace¹⁰⁾ (dále jen „ZUOK“). V případě pochybností o dosaženém vzdělání Česká národní banka vyzve žadatele, aby konkrétní pochybnost odstranil.

U investičních zprostředkovatelů se použijí § 30 odst. 3 písm. b) bod 4 a § 30 odst. 4 písm. e) zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, s tím, že po jejich vedoucích osobách, případně po investičním zprostředkovateli-fyzické osobě přímo, bude požadováno pouze ukončené středoškolské vzdělání. Kdo má ukončené středoškolské vzdělání (střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou), stanoví školský zákon¹¹⁾. V případě zahraničního vzdělání odpovídá podle § 4 odst. 5 ZUOK absolvování střední školy první stupeň dosažené kvalifikace. Obdobná kritéria platí pro vedoucí osobu obchodního zástupce platební instituce.

Pokud osoba činná u poskytovatele investičních služeb vykonává činnosti osob regulovaných vyhláškou č. 143/2009 Sb., o odbornosti osob, pomocí kterých provádí obchodník s cennými papíry své činnosti (dále také „vyhláška č. 143/2009 Sb.“) vztahují se na ni, s ohledem na věcnou náplň její činnosti, také požadavky uvedené v § 9 až § 15 této vyhlášky.

Pokud se jedná o distributora produktů důchodového spoření a doplňkového penzijního spoření (§ 74 odst. 1 zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů), ten musí prokázat své všeobecné znalosti vysvědčením o maturitní zkoušce (u zahraničního vzdělání kvalifikace třetího stupně podle § 4 odst. 3 ZUOK) nebo dokladem o dosažení vyššího vzdělání a složit odbornou zkoušku u akreditované osoby podle § 84 a násl. uvedeného zákona a vyhlášky č. 215/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro distribuci některých produktů na finančním trhu.

⁹⁾ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3. Potřebné zkušenosti

3.1. Manažerská praxe

Česká národní banka posuzuje manažerskou praxi případ od případu, a to vždy s přihlédnutím k ostatním podmínkám odborné způsobilosti.

Při posuzování manažerské praxe Česká národní banka zohledňuje zejména

- rozsah pravomocí a náplň řídicí činnosti posuzované osoby ve funkcích, které posuzovaná osoba vykonávala v rámci své dosavadní praxe;
- předmět činnosti posuzované osoby v konkrétní funkci, kterou posuzovaná osoba hodlá vykonávat.

Za dostatečnou manažerskou praxí považuje Česká národní banka zejména dvouletou činnost v řídicí funkci v právnické osobě, kde lze získat zkušenosti přiměřené pro vedení subjektu, v němž hodlá posuzovaná osoba působit (zejména vzhledem k velikosti, organizační struktuře a předmětu podnikání této právnické osoby).

3.2. Odborná praxe na finančním trhu

Česká národní banka posuzuje odbornou praxi na finančním trhu případ od případu, a to vždy s přihlédnutím k ostatním podmínkám odborné způsobilosti.

Při posuzování odborné praxe na finančním trhu Česká národní banka zohledňuje zejména:

- předmět činnosti posuzované osoby v konkrétní funkci, kterou posuzovaná osoba hodlá vykonávat,
- předmět činnosti posuzované osoby v konkrétní funkci, kterou posuzovaná osoba vykonávala v rámci své dosavadní praxe.

Odbornou praxí na finančním trhu Česká národní banka rozumí odbornou praxi na finančním trhu podle § 3 vyhlášky č. 143/2009 Sb., a obdobnou činnost na finančním trhu (zejména zprostředkování jiných než investičních nástrojů).

Za dostatečnou odbornou praxí na finančním trhu pro vedoucí osobu poskytovatele finančních služeb považuje Česká národní banka praxi v době trvání nejméně 3 let. Pro oblast investičních společností, investičních fondů a penzijních společností jsou bližší kritéria stanovena dále v samostatném textu (viz níže).

Pokud osoba činná u poskytovatele investičních služeb vykonává činnosti osob regulovaných vyhláškou č. 143/2009 Sb., vztahují se na ni, s ohledem na věcnou náplň její činnosti, také požadavky uvedené v § 16 a § 17 této vyhlášky. Po vedoucí osobě obchodního zástupce platební instituce se požaduje odborná praxe na finančním trhu v délce alespoň jednoho roku.

Vzhledem k dynamickému vývoji finančního trhu se odborná praxe na finančním trhu starší 10 let před nástupem do funkce nezapočítává.

3.3. Odborná praxe v oblasti investičních společností, investičních fondů a penzijních společností

Specifickou oblast potřebných zkušeností pro vedoucí osoby představují zkušenosti v oblasti obhospodařování a administrace investičních fondů a zahraničních investičních fondů (§ 21 odst. 4 a 5 a § 48 odst. 4 zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (dále jen „ZISIF“)).

Za dostatečné zkušenosti s výkonem činností nezbytných pro řádný výkon funkce vedoucí

osoby obhospodařovatele nebo administrátora investičního fondu a zahraničního investičního fondu považuje Česká národní banka alespoň tříletou praxi v odborných funkcích, statutárních, dozorčích nebo správních orgánech především investiční společnosti, investičního fondu, penzijní společnosti, penzijního fondu nebo zahraniční osoby zabývající se obhospodařováním podle § 5 odst. 1 ZISIF nebo administrací podle § 38 odst. 1 až 3 ZISIF, případně výkon činnosti investičního makléře¹²⁾ u obchodníka s cennými papíry, který zajišťoval provádění pokynů pro investiční společnost nebo investiční fond, nebo též výkon činnosti obhospodařovatele portfolia¹³⁾ u obchodníka s cennými papíry, který zajišťoval obhospodařování majetku pro investiční společnost nebo investiční fond nebo u jiných osob, u nichž se dá nabýt obdobných zkušeností pro vedení obhospodařovatele nebo administrátora investičního fondu a zahraničního investičního fondu.

Česká národní banka u vedoucích osob obhospodařovatele investičního fondu a zahraničního investičního fondu posuzuje dále zkušenosti se správou majetku (individuální či kolektivní) do určitého typu aktiv, na která je zaměřena investiční strategie investičního fondu.¹⁴⁾ Tyto zkušenosti předpokládají u posuzované osoby alespoň tříletou praxi v odborných funkcích, statutárních, dozorčích nebo správních orgánech společnosti, která se s plnou správou majetku¹⁵⁾ tohoto typu aktiv zabývala.

Pokud obhospodařovatel investičního fondu nebo zahraničního fondu vykonává činnosti uvedené v § 11 odst. 1 písm. c) až f) ZISIF (vybrané investiční služby), musí osoby vykonávající tyto činnosti podle § 507 ZISIF dostát požadavkům kladeným na ně vyhláškou č. 143/2009 Sb.

Při posuzování osob Česká národní banka přihlíží k tomu, zda jsou splněny podmínky stanovené v § 21 odst. 4 a § 48 odst. 4 ZISIF, tj. že dostatečné zkušenosti s výkonem činností nezbytných pro řádný výkon funkce vedoucí osoby splňují nejméně dvě vedoucí osoby a u obhospodařovatele investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu dostatečné zkušenosti se správou majetku, na který je zaměřena investiční strategie investičního fondu, splňují alespoň dvě vedoucí osoby.

Pokud však obhospodařovatel investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu obhospodařuje investiční fond nebo zahraniční investiční fond, jehož investiční strategie se v podstatných znacích liší od investiční strategie většiny jiných investičních fondů nebo zahraničních investičních fondů obhospodařovaných týmž obhospodařovatelem, podle § 21 odst. 5 ZISIF postačí, pokud zkušenosti se správou majetku, na nějž je zaměřena investiční strategie odlišného fondu, budou mít alespoň dvě osoby, které skutečně řídí činnost obhospodařovatele vůči uvedenému fondu. Tyto osoby, obě či jedna z nich, nemusí být vedoucími osobami obhospodařovatele investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu.

Vedoucí osoba penzijní společnosti musí mít dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů dostatečné zkušenosti s investováním do majetku, na který je zaměřena investiční politika účastnických fondů, důchodových fondů a transformovaného fondu, nebo s výkonem příslušné funkce ve vztahu k činností penzijní společnosti. Požadavky na zkušenosti vedoucí osoby penzijní společnosti jsou tak odlišné od požadavků na zkušenosti obhospodařovatele investičního

¹²⁾ § 2 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 143/2009 Sb.

¹³⁾ § 2 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 143/2009 Sb.

¹⁴⁾ Např. v případě investičního fondu, který převážně investuje do nemovitostí, se odbornou praxí rozumí praxe na nemovitostním trhu. U investičního fondu s „rozšířenou“ investiční strategií bude Česká národní banka přihlížet k poměrnému zastoupení jednotlivých typů aktiv v majetku dotčených fondů.

¹⁵⁾ § 1409 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

fondů nebo zahraničního investičního fondu (viz výše), neboť se uplatňují alternativně (buď s investováním do majetku nebo s výkonem příslušné funkce), nic však nebrání tomu a je jisté pro penzijní společnost prospěšné, aby příslušná osoba měla obojí zkušenosti.

4. Působení na finančním trhu

Česká národní banka se v rámci posuzování odborné způsobilosti vedoucích osob poskytovatele finančních služeb zabývá rovněž působením příslušné osoby na finančním trhu. **Závažné pochybnosti o odborné způsobilosti** navrhované vedoucí osoby **shledává Česká národní banka** zejména u osoby, která v minulosti působila ve vedení poskytovatele finančních služeb a nezajistila vytvoření:

- funkční a efektivní organizace řízeného úseku, především z hlediska jednoznačného a úplného vymezení pravomocí, odpovědností a pracovních náplní zaměstnanců, vhodnosti a odborné způsobilosti podřízených zaměstnanců a účinného systému sdílení informací,
- postupů pro identifikaci a řízení rizik v rámci řízeného úseku, včetně průběžného měření, sledování a kontroly rizik a přehodnocování dostatečnosti stanovených postupů, dodržování regulačních pravidel, právních předpisů, interních směrnic a limitů,
- postupů pro kontrolní činnost v rámci řízeného úseku, včetně pravidelného prověřování jejich dodržování a jejich dostatečnosti, postupů k omezení možnosti konfliktu zájmů (oddělení neslučitelných funkcí) a k nápravě zjištěných nedostatků,
- funkčního systému toku informací, který poskytuje aktuální, spolehlivé a ucelené informace nezbytné pro rozhodování v rámci právnické osoby, vůči orgánu dohledu nebo vůči auditorovi.

Na okolnosti, které Česká národní banka zohledňuje v případech závažných pochybností o důvěryhodnosti osoby činné u poskytovatele finančních služeb, se bere ohled i v případě posuzování působení na finančním trhu.